

Hürriyet

PANDEMi DÖNEMi
MESLEK SEÇİMİNİ
DERİNDEN ETKİLEDİ

➤ Bir buçuk yıl önceye kadar büyük çoğunluğumuz pandemi kavramını bilmiyorduk. Ama kısa zamanda hepimiz pandemiye yaşayarak öğrendik.

➤ Pandemi dönemi yaşamın her alanına köklü değişiklikler getirdi. Değişimin etkili olduğu alanlardan biri de meslek seçimimizdi. ➤ Sayfa 8-10-12 de

KAPAK
KONUSU

2021'İN GÖZDE MESLEKLERİ

İş dünyasının sosyal ağı LinkedIn'de 2021 yılı meslek seçimi en çok tercih edilecek meslek gruplarına göre sıralıyor:

1. E-ticaret
2. Kıyıda işletme uzmanlığı
3. Sağlık destek personeli
4. Dijital pazarlama uzmanlığı
5. Eğitim uzmanlığı
6. Dijital içerik uzmanlığı
7. Uzman mühendislik
8. Ruh sağlığı uzmanlığı
9. Veri bilimi uzmanlığı
10. Yapay zeka uygulayıcılığı

"Hangi mesleği seçmeliyim" sorusuna verilen yanıtlar her dönem çağın şartlarına göre değişim gösteriyor. Ama pandeminin meslek seçiminde denklemi çok daha radikal ve hızlı biçimde değiştirmesi bekleniyor. Pandeminin değiştirdiği dünya koşullarında bazı mesleklerin öneminin artacağı tahmin ediliyor.

COVID-19 salgını günlük hayatları ekonomiyi her alanda değişikliğe soktu. Salgın bugün üniversite sınavına giren ve 40-50 yıllık mesleğini seçmenin arifesinde olan gençlerin bu seçimlerini de derinden etkiledi. ABÜ'de 402 üniversite öğrencisi arasında yapılan bir ankete göre; öğrencilerin büyük bir çoğunluğu COVID-19'un kariyerleri üzerinde olumsuz bir etki olmasını bekliyor. Ancak öğrencilerin gelecekte ilgili en büyük korkusu kariyerden çok kendi güvenlik ve sağlığına yönelik.

KARIYER PLANLARI DEĞİŞİYOR

Her ay 2,1 milyon öğrenci ve mezun tarafından ziyaret edilen Prospects.ac.uk, COVID-19'un kariyer tercihi sürecini nasıl etkilediğini

Zula Akgün

öğrenmek için 6 bin 500'den fazla öğrenci ve mezuna anket yaptı. Öğrenci Beklentileri Anketi 2021'in sonucuna göre; 6 bin 500 öğrenci ve mezunun dörtte birinden fazlası pandemi nedeniyle kariyer planlarını değiştirdi ve yüzde 37'si hâlâ ne yapacaklarından emin değil. Anketle katılan öğrenciler, para kazanmaya başlayabilmek için son 12 ayda bir çevrimiçi eğitim programı aldıklarını söyledi. Öğrenciler, turizm ve konaklama gibi pandemiyle zor duruma düşen sektörleri tercih etmek istemediklerinden planlarını değiştirdiklerini ifade etti. Uzmanlara göre bu durum büyük bir sürpriz değil. Özellikle Ocak ayının sonundaki Ulusal İstatistik Ofisi'nden alınan ve şu anda konaklama ve yemek hizmet alanında faaliyet gösteren işletmele-

rin oranının yüzde 34'e düştüğünü gösteren rakamlar gençleri korkutuyor.

SAGLIK CALISANLARI ILHAM OLDU

ÖÖTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aşk Bıyık Sökmez, "Zorlu pandemi günlerinde gençlerde aynı bir taht kuran sağlık çalışanları ve bu alandaki uzmanlar meslek seçimi konusunda öğrenci ve mezunlara ilham verdi. Yani her zamanki gibi Tıp ve Sağlık bilimleri popülarlığını sürdürüyor. Ama, yapay zeka, robot mühendisliği ve veri analizi alanları da güncelliğini koruyor" diyor.

Aşk Bıyık Sökmez

DARBE ALANLAR KADAR PARLAYANLAR OLDU

Dünya çapında birçok endüstri kolunun beklenmedik bir darbe aldığını, bazılarında iş ve gelir imkanları hızla kaybolurken, bazılarında düşüş yaşandığını belirten Doç. Dr. Aşk Bıyık Sökmez, sunuları söylüyor: "Zorlu olmayan birer işletme kapanmak zorunda kaldı. Hayatımızda bir anda giren ve uzun süreli yer edinimi beklenen kripto paraların yükselişi popülerliği finans ve bankacılık sektörünü etkiledi. Henüz resmi bir meslek olmasa da, yakın zamanda dijital para birimi danışmanlığının çok talep göreceği arasında olması muhtemel.

RUH SAĞLIĞI OLUMSUZ ETKİLENDİ

Ruh sağlığı alanına ilgi her zamankinden daha çok arttı. İzolasyon ve ekonomik belirsizlik nedeniyle artan depresyon, ümitsizlik ve kaygı rakor seviye ulaştı ve bu alanda aranan destekler cesetlilik kazandı. İnsanların kendileriyle baş başa kalması kişisel gelişim ile ilgili alanların ön plana çıkmasına neden oldu. Ruh sağlığı alanında çalışan uzmanların online süreçte hızla adapte olmaları da bu mesleklerin uzun süreli geçerli olacağını gösterdi."

ARA ELEMAN OLMAK ARTIK DAHA CAZİP

► PANDEMİ nedeniyle 15 yıl sonra kim ile kim buluştu. Uzun süreli eğitim beklentileri yerine ara eleman olma çağına geçildi. Bu noktada, craklık ve sertifikalı eğitimleri artık daha fazla tercih ediyor. Anketle katılan yüzde 75-80'i gelecek kaygısı ve bir an önce para kazanma isteği ile çevrimiçi eğitimlere yöneldiğini söylüyor.

BESLENME UZMANLARI VE KİSİSEL ANTRENÖRLERE İHTİYAC YUKSELİYOR

► ARTIK vücut direncini arttırmak en önemli konulardan biri haline geldi. İşte bu nedenle, sağlık beslenmeye ve spora ilgi arttı. İzolasyon nedeniyle toplu sporlar yerine kişisel antrenörlerle (personal trainer) çalışmak çok daha ön plana çıktı. Hem ruh sağlığı hem de fiziksel sağlık konuları için yoga, pilates eğitimleri gibi meslekler hızla geldi.

MAAS BEKLENTİSİ ARTTI

ABD'de Arizona Eyalet Üniversitesi bin 500 öğrenci üzerinde bir araştırma yaptı. Araştırmada pandeminin öğrencilerin beklentileri bölümünde nasıl bir etkisinin olduğu incelendi. Sonuç: artık öğrenciler bilim, teknoloji mühendislik ve matematik (STEM) gibi daha çok para kazanabileceklerini düşündükleri bölümleri istiyor.

YENİ DÜZENİN
ÖNEMLİ
BECERİLERİ

EKONOMİK dayanıklılık getiren Deloitte Access Economics tarafından hazırlanan bir raporda, 2030 yılına kadar tüm işlerin üçte ikisinin değişim olduğu "yumuşak beceri" yoğun mesleklerden oluşacağı değerlendiriliyor. Meslekler değişirken mevcut becerilerin de evrimsel kazanılması. Pek çok yeni beceriler neler?

1 LİDERLİK

Liderlik özelliği artık sadece yöneticilerde aranmıyor. İyi lider de bağcılara denetleyen ve yöneten kişi anlamına geliyor. Günlük yaşam liderlik anlayışını pandemi gibi zorlu zamanlarda, öz farkındalık ve sorumluluk üstlenmekten geçiriyor.

2 ESNEKLİK VE UYARLANABİLİRLİK

Esnek ve uyarlabilir olmak, herkesten sahip olunan gereken özellikler. Çalışmada esneklik, açık bir zihniyete sahip olmak, beklendi altındaki teslim tutulmasına uyum sağlamak, görevleri önceliklendirmek ve her an ek sorumluluklar almaya gerektiriyor.

3 KRİTİK DÜŞÜNCE

Sahte haberler ve yanlış veriler arasında gezinmenin günlük mücadelede dahil olduğu bir çağda, bilinci kararlar vermek için bilgilere temnel olarak değerlendiren net ve rasyonel düşünmek çok önem kazanıyor.

4 TEKNOLOJİ MERAKI

Açık iç potansiyolarının yüzde 82'si dijital beceri gerektiriyor. Her sistemi veya platformu bilerek kullanmanın olmaması da, veri okuryazarlığı, bilgisayar programlama, büyük veri, bulut, yapay zeka (AI), blok zinciri ve daha fazlası hakkında sağlam bir çalışma bilginin sergilemek, profilinizin üst seviyeye çıkarmaya yardımcı olacaktır.

5 İLETİŞİM VE DUYGUSAL ZEKA

İletişim ve sosyal zeka birbirini tamamlar. İyi bir duygusal zekaya sahip olmak, özellikle insanlar arasındaki huzursuz hissettiklerinde onların duygu ve davranışlarını farkında olmak anlamına gelir. Pandemiyle birlikte uzaklaşan insanlar olarak artık iletişim becerilerimizde empatiyi daha fazla bir seviyeye taşımak durumundayız.

SEKTÖRLERİ

Pandemi bir çok sektörü olumsuz etkiledi. Bu sektörlerin pandemi sonrasında varlıklarını farklılaşarak sürdürmesi bekleniyor.

NELER BEKLİYOR?

DÜNYADAKİ birçok endüstri pandemi salgınıyla beklenmedik bir doruğa ulaştı. Bazıları satışların arttığını gördü ama diğerleri büyük bir düşüş yaşadı. Çok sayıda işletme kapanmak zorunda kaldı. Pek çok

durum belirli sektörlerdeki meslekleri nasıl etkiledi. İngiltere merkezli yükseköğretim derecelendirme kuruluşu Quacquarelli Symonds (QS) günümüzün önemli meslek alanlarının dün, bugün ve geleceğini şöyle anlatıyor:

PERAKENDE SEKTÖRÜ

■ PANDEMİ ETKİSİ
Perakende sektörü koronavirüsten ağır şekilde etkilendi ve çoğu mağaza kapanmak zorunda kaldı. Çevrimiçi alışverişteki artışa rağmen genel tabiiyette büyük bir düşüş yaşandı. Perakende sektöründe genel büyüme yavaşladı da sektör genel anlamda bu yıl yüzde 4,1 büyüdü. Ancak bu büyüme, geçen yılara göre oldukça düşük. Sektörde çevrimiçi alışveriş büyük bir artış oldu.

■ GELECEK ÖNGÖRÜSÜ
Mağazalar yeniden açmaya başladıkça, genel umut perakendenin yavaş yavaş normale dönmeye başlayacağı yönünde. ABD'de perakende satışlarında, eylemlerin ekonomilere yeniden açmaya başladıkça, Mayıs ayında yüzde 12,7 rekor bir artış yaşandı. Buna rağmen, perakende sektörü koronavirüsten önce zaten zorlanıyordu karşı karşıyaydı, bu nedenle geleceği oldukça belirsiz görünüyor.

TURİZM

■ PANDEMİ ETKİSİ
COVID-19 turizmi durma noktasına getirdi. Bununla birlikte, aslında birçok ülke sınırlarını yeniden açmaya hazır olduğundan, turizm endüstrisi için bir umut var. Dünya turizm endüstrisi 2020'nin başında 711 milyar dolar kazanacağı tahmin ediliyordu. Ancak şimdi bunun sadece 447 milyar dolar olacağı öngörülüyor.

■ GELECEK ÖNGÖRÜSÜ
Sektörün görünümü şu anda oldukça kasvetli olsa da, turizm sektörü kariyer açısından gelecekte de parlak sektörler arasında görünüyor. Buna rağmen insanlar tekrar daha çok seyahat etmeye başladıkça, turizmde bir artış yaşanacağı da ön görülmeye. Beşinci Millerler Turizm Örgütü, 2030 yılına kadar dünya çapında yüzde 1,8 milyar turisti olacağını tahmin ediyor. Turizmdeki bu artış, tüm dünyada için birçok fırsat sunabilir.

REKLAM, MEDYA VE PAZARLAMA

■ PANDEMİ ETKİSİ
İnsanların medya kullandığı ve sadece temel ihtiyaçlarına yönelik tüketim yapması nedeniyle, birçok ülke için talep eksikliği oluştu. Bu durum da reklam harcamalarında genel bir düşüşe yol açtı. Ayrıca spor müsabakaları, konserler gibi etkinliklerin iptal edilmesi de reklamlarda keskin bir düşüşe neden oldu. Sonuç olarak, birçok ticari yayıncı, finansman kaynaklarına reklamcılıktan alternatiflere ve içerik barındırma sağlayıcılara geçti. Pandemi başladığından bu yana mobil reklamlar önemli bir artış sağladı. Başlangıcından bu yana (2020 Mart başı), masalrili reklam harcamaları yüzde 25 düşerken mobil reklam harcamaları sadece yüzde 15 düştü.

■ GELECEK ÖNGÖRÜSÜ
Yakın gelecekte çevrimiçi çalışma sistemi öngörülmüyor. Birçok firma için iş alanları evden dijital olarak çalışmaya başlayacak. Uzakta çalışan birçok sektör için yeni normal'le görünümlü olan disiplinler var. Bununla birlikte, uzun vadeli gelecek, reklamcılık ve pazarlama için çok belirsiz. Afanların çok fazla yığılması olmayacağı, harcamaların azaltılıp azaltınacağı veya kısıtlanacağı düşünülüyor. Genel tabii pandemi sonrası daha net görülecek.

FINANS

■ PANDEMİ ETKİSİ
Genel olarak mobil bankacılık güçlü. Sosyal mesafe parçalarına getirilerek çok az miktarda yüz yüze hizmet verilebilir. Finansal teknoloji firmaları yeni duruma çare bulabilmek için müşterilerin uygun ürünleri geliştiriyor ve beklendi hizmetlerini ücretsiz olarak sunuyor.

■ GELECEK ÖNGÖRÜSÜ
Finans geleceği çevrimiçi olacak gibi görünüyor. COVID-19, artık tüm departmanların evden çalıştığı çevrimiçi bankacılık dönüşümünü önemli ölçüde hızlandırdı. Uzun vadede, tüketicilerin çevrimiçi bankacılığa olan talebi artmaya devam ettiler müşterilerin gelecekte banka şubesine olan ilgisi azalabilir.

1 VERİ MADENCİLİĞİ

PANDEMİ digitalleşmeyi çok hızlandırdı. Şirketler artık verileri hangi hızda eritip eritemediğini sorgulamaya başladı çünkü hedef kitlelerin ihtiyaçlarını iyi analiz edilmemesi gerekiyor. Yıllardır koruyulan belirli pazarlamaları artık gerçekleştirmek gerekiyor. Dolayısıyla şirketler de alışıldıkları hata uygun olup olmadığının sorguluyor. Artık bir sektörde iyi firma olmak için müşterilerin ihtiyaçlarını doğrultusunda ürün sunabilmek rekabettten daha önemli bir konu. Bunu yapabilenler için de verileri sahip olmak ve verileri doğru yorumlamak önem kazanıyor. Dolayısıyla pandemiden yükselttiği mesleklerden biri veri madenciliği oldu.

2 YAPAY ZEKA

YAPAY zekadan bu dönem için önemli çok büyük. Yapılan son araştırmalarda yapay zekadan 2030 yılına kadar tüm dünya ekonomisinin 15.7 trilyon dolar civarında katkıda bulunacağı açıklandı. Bunun için de tüketimi artırmak ancak farklı pazarlama kampanyaları yapılarak, Yapay zekadan altı karnel olan yapay öğrenme, derin öğrenme teknolojileri gibi alanlara mühendislikten alt seviyeye kadar yaratıcı bir istihdam var. Bu istihdam 2030 yılına doğru daha da çıkacak.

3 OTOMASYON UZMANLIĞI

SALGIN sürecinde en önemli konunun her olduğu anlaşıldı. Ö yitiden şirketler müşterileri en çoklu şekilde sağlamak için hizmetleri peşinde. Dolayısıyla yük olacak ki meslek türünden bahsedebiliriz. Birincisi kas gücü gerektiren işler. İkincisi ise bilgisayarla kolayca yapılabilecek işler. Bu noktada robotlar işleri ele alarak insan sorunsalındaki robotlar arasında fiziksel yapılar değil. Bizim izlediğimiz elemlerden alacak olanlar algoritmalar yani robot yazdıkları olacak. Bu algoritmalar da "süreç otomasyonu uzmanlığı" gibi meslek gruplarını hayata geçirecek.

5 DEĞİŞEN MESLEKLER

"Bugünkü öğrencilerin gelecekte sahip olacağı mesleklerin yüzde 65'ini bilmiyoruz. Ancak bildiğimiz bazı gerçekler var" diyen UIPath Avrupa Başkanı Yardımcısı Tansu Yeğen 5 maddede geleceğin mesleklerini şöyle anırtıyor:

Tansu Yeğen

4 YAZILIM VE PROGRAM UZMANLIĞI

TÜM bunlarla birlikte şirketler ciddi dijitalleşmeler oldu. Şirketler dijital konularla ne kadar sıkı yaptığını, dijital mecralarla ne kadar yer aldığını merak ediyor. Dolayısıyla dijital pazarlama ve dijital stratejiler konusundaki meslekler çok ciddi olarak öne çıkacak. Pandemi sürecinde güvenlik açısından sınırlar yasağı. Karşın saldırılar çok oldu. Dolayısıyla siber güvenlik alanında çalışacak mühendislere ihtiyaç var. Üzaktan hayatımızı sürdürdüğümüz pandemi sürecinde bu yazılardan gelecekte programlama alanına ihtiyaç olacak. Bütün cihazlarımızın birbiriyle konuşması önemli olacak için mesleklerin interneti mühendisleri ve uzmanları da geleceğin meslekleri arasında yer alacak.

5 KREATİF ALANDA YARATICILIK

HEP aklıtlıktan ve mühendisliklerden bahsettik. Ancak kreatif zeka da bizim için çok önemli. Hayal kuran, bir şeyi iyileştirmek için disiplin, yeni projeler üretmek, bunlara prototipleri kurmak, arkadaşlarıyla konuşarak, fikirlerini geliştirerek çok kuvvetli ve paylaşımcı zekalar da öne çıkacak. İnsanlara robot ve algoritmalar karşı kreatif zekaya ihtiyaç var. Bu alanlar önemli olsa da artık tek bir alanda uzmanlaşmasa birine değil, her alanda bilgi sahibi olan insanlara ihtiyaç duyuyoruz. Kredi mesleği dışında diğer alanları bilen kişiler hayatında daha başarılı olacak.

Sebahat Başusta (Dünya Liseleeri Rehberlik Bölüm Başkanı)

GELECEĞİN MESLEKLERİ GÜNÜMÜZÜN MESLEĞİ OLDU

SÖN yıllarda geleceğin işleri ile ilgili öngörülere baktığımızda yapay zeka alanına yönelik olanlar, veri mühendisliği, veri madenciliği, dijital içerik üretimi gibi meslekleri görüyorduk. Tabii ki yapay zeka gelecekte çok daha fazla alanda kullanılacak. Bu yapıldığını dönem tam da bir kırılma noktası olarak ifade edebiliriz. Pandemi

süreci bize artık bazı alanların geçmişe ait olduğunu gösterdi.

MESLEK SEÇİMİNDE ETKİLİ FAKTÖRLER

Meslek seçiminde birçok faktör verilecek kararı etkileyebilir. Ekonomi, itibar, aile ve çevrenin beklentileri, sırasıyla olgular gibi çevresel etmenler bunların başında geliyor. Pandemi dönemi hayatımıza evden çalışma, çevrim içi ortamların eğitimin ticarete pek çok alanda kullanılması gibi yenilikler getirirken sağlık sektörünün ve bilim

dünyasının da itibarını arttırdı.

Pandemi etkileri geçen yıl olduğu gibi bu yıl da tercih döneminde devam edecek gibi görünüyor. Mesela sağlık her zaman geçerliliğini koruyacak meslek alanı olarak öne çıkıyor.

TEMEL BİLİMLERE İLGI ARTTIYOR

Bu dönemde yavaşan zorluklar bazıları tıp seçiminden vazgeçerse de bazı öğrenciler de bu mesleği seçmek için teşvik etti. Son yıllarda zaten artış gösteren bilgisayar ve yazılım mühendisliği ile birlikte fizik,

kimya, moleküler biyoloji ve genetik bölümlerine de ilgi devam edecektir. Özellikle işi bilgisayarla ilgili bilim insanlarının girişi önünde olması bu artışta daha da etkili olacaktır.

Ruh ve toplum sağlığı uzmanlarına ilginin artması ilgili bölümlere talebi artırırken, kripto paraların yükselişi ve ekonominin hayata etkileri de ekonomi bilimine yönelişe neden olacaktı.

Dijital içerik üretimi, e-ticaret, eğitim programlarındaki değişimler de yine tasarımcı, iletişimci yetiştiriciye doğrudan bu bölümler de ilgi görecektir.